

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/1/2026
Identifikačné číslo spisu: 4218010593
Dátum vydania rozhodnutia: 11.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4218010593.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Luptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 11. marca 2026 v Bratislave, v trestnej veci obvineného I. P., o dovolaní menovaného podanom proti rozsudku Okresného súdu Komárno, sp. zn. 3T/104/2018, z 26. marca 2024 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/43/2024, z 20. novembra 2024

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. P. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 3T/104/2018, z 26. marca 2024 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/43/2024, z 20. novembra 2024 bol obvinený I. P. uznaný za vinného zo spáchania zločinu neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 135b ods. 2, § 135d písm. c) Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. v spojení s Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 41/2024 Z. z., ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že:

„v presne nezistený deň v mesiaci marec roku 2018 si od doposiaľ nezistenej osoby cez internetový obchod na dobierku zadovážil semienka rastlín rodu Cannabis (konope), z ktorých v obývacej izbe a v pivnici svojho rodinného domu na adrese J. Č.. XXX, pomocou prídavného vykurovania, osvetlenia a odsávania dopestoval do rôzneho štádia vegetačného vývoja rastliny rodu Cannabis (konope) do dňa 30.05.2018 v celkovom počte 29 kusov, z čoho 21 kusov malo upotrebiteľnú hmotnosť 558,94 gramov s priemernou koncentráciou 3 % THC obsahujúce 16 768 miligramov THC a 8 kusov rastlín s upotrebiteľnou hmotnosťou 405,68 gramov s priemernou koncentráciou 13,8 % hmotnostných THC obsahujúce 55 984 miligramov THC a dňa 30.05.2018 bola zaistená papierová krabica s obsahom sušiny rastliny Cannabis (konope) o hmotnosti 7,387 gramov s priemernou koncentráciou 4,5 % hmotnostných THC obsahujúce 332 miligramov THC, pričom rastliny rodu Cannabis (konope) pestoval jednak za účelom zabezpečenia omamnej látky pre vlastnú potrebu ako aj za účelom predaja a od mesiaca marec 2018 do 28.05.2018 predal sušenú rastlinu rodu Cannabis (konope) tzv. marihuanu minimálne trikrát samostatne trestne stíhanému R. K., pričom rastliny rodu Cannabis (konope) sú zaradené do I. skupiny omamných látok podľa zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a

prípravkoch v znení neskorších predpisov.“

Za to bol obvinenému I. P. podľa § 173 ods. 3 Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky; pričom podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený I. prostredníctvom obhajcu JUDr. Tibora Šuláka dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom]. Následne podal obvinený I. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Igora Ribára doplnenie dovolania s poukazom na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní v podstate namietal:

„[§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku] Skutok uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania musel byť vytvorený až po výsluchu osoby, od ktorej vyšetrovateľ zistil údaje o pestovaní konope najmä pokiaľ ide o čas pestovania. Tento som uviedol až pri mojom výsluchu. Teda úkony ako obmedzenie mojej osobnej slobody ako aj domová prehliadka boli vykonané skôr a jeden z týchto úkonov mal byť v uznesení o vznesení obvinenia označený ako neodkladný úkon, ktorým sa začalo trestné stíhanie. Ak sa trestné stíhanie začalo domovou prehliadkou a tento úkon nebol vykonaný zákonným spôsobom, potom sa trestné stíhanie začalo nezákonným spôsobom a všetky ďalšie úkony na tento úkon nadväzujúce trpia rovnakou vadou. Zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby vyplýva, že som mal obmedzenú osobnú slobodu 30. mája 2018 od 19.55 hod.. Zadržaný som bol toho istého dňa od 23.15 hod. Zápisnica o výsluchu podozrivého bola so mnou urobená od 23.15 hod. Domová prehliadka bola začatá 30. mája 2018 o 20.10 hod., teda po obmedzení mojej osobnej slobody. Trvala do 22.30 hod.

V kritický deň prišli policajti do dvora môjho domu, ja som otvoril okno cez, ktoré ma policajti vytiahli a spýtali a zostal som sedieť pri tomto okne. Následne začali vykonávať domovú prehliadku a to tak, že baranidlom mi začali vyrážať vchodové dvere do domu. Žiadal som ich o to, aby to nerobili a aby mi umožnili ísť dnu, že ja im dvere otvorím. Príslušníci polície napriek tomu vykonali vstup do obydľia tým spôsobom, že mi baranidlom vyrazili vchodové dvere. Okno na dome, cez ktoré ma policajti vytiahli, zostalo otvorené. Ak bolo okno otvorené, prakticky nebola vytvorená prekážka preto ani nebolo možné ju prekonať tým spôsobom, že polícia baranidlom vyrážala vchodové dvere na mojom dome. V dome nikto nebol. Aj v iných prípadoch polícia pri domových prehliadkach vošla cez otvorené okno. Krajský súd v Nitre sa vôbec nezaoberal mojou námietkou k spôsobu vykonania domovej prehliadky. Nevyjadril sa ani k tomu, či postup orgánu činného v trestnom konaní bol správny pokiaľ ide o námietku, že dvere boli otvorené policajným orgánom baranidlom, ktoré síce boli zamknuté na kľúč ale okno cez ktoré ma vytiahli zostalo otvorené. Keďže som navrhoval, že dvere otvorím, aby mi to umožnili, neobstojí ani námietka, že by som odstránil hľadané veci, pretože mohol ísť so mnou aj jeden policajt eventuálne mohol cez otvorené okno vojsť aj policajt sám a dvere zvnútra kľúčom otvoriť. Mám za to, že postupom pri domovej prehliadke došlo k porušeniu § 106 ods. 2 Trestného poriadku podľa ktorého ak osoba, voči ktorej smeruje úkon uvedený v odseku 1, alebo iná osoba neumožní vykonanie takéhoto úkonu, sú orgány vykonávajúce úkon oprávnené, po predchádzajúcej márnej vyzve prekonať odpor, takej osoby alebo ňou vytvorenú prekážku. O tom urobia záznam do zápisnice. Krajský súd v Nitre namietaný postup orgánov činných v trestnom konaní pri domovej prehliadke odvolaním, vôbec nebral v úvahu. Na základe rozhodnutia tento postup považoval za správny vzhľadom na to, že by som v prípade môjho vpustenia do domu mohol odstrániť hľadané veci, konkrétne marihuanu. Policajti však tiež mohli vojsť do domu cez otvorené okno a následne si zvnútra otvoriť uzamknuté dvere. Dom nebol uzamknutý vzhľadom na otvorené okno. Zastávam názor, že tu už prekážka nebola. Preto ju nebolo potrebné prekonať. Stačilo ju obísť a predísť tak aj ku škode na vchodových dverách. Pri domovej prehliadke boli zaistené veci, pričom sa ani tu nepostupovalo v zmysle § 93 Trestného poriadku. Podľa § 93 ods. 1

Trestného poriadku zápisnica o úkonoch podľa § 89 až § 92 musí obsahovať aj dostatočne presný opis vydaných vecí, odňatej veci, prevzatej veci alebo počítačových údajov, ktorý umožní určiť ich totožnosť. Zo zápisnice o vykonanej domovej prehliadke vyplýva, že odňaté boli okrem iného črepníky v počte 21 kusov o priemere 30 cm a sadenice zelenej rastliny, 8 kusov umelohmotných kvetnáčov a sadenice zelenej rastliny, čierna papierová krabica s obsahom zelenej sušenej rastliny, 15 kusov umelohmotných črepníkov a sadeničiek zelenej rastliny malé sadeničky zelenej rastliny v počte 33 kusov, a 2ks malých skleníčkov (parenísk) a 15 kusov malých sadeníc. Z uvedeného nie je možné zistiť, aké množstvo a akej rastliny bolo zaistené pri domovej prehliadke a takýto opis zaistených rastlín neumožňuje určiť ich totožnosť. Nebola zisťovaná veľkosť rastlín, ich váha, preto nie je možné určiť ich totožnosť. Nemožno súhlasiť s tvrdením Krajského súdu v Nitre, že stačilo ak odvážil uvedené konope kriminalistický a expertízny ústav policajného zboru, pretože tento nevykonával domovú prehliadku. Také množstvo o akom hovorí tento ústav, tam nebolo. Ak však nebola vykonaná domová prehliadka v súlade so zákonom, potom na tento dôkaz nie je možné prihliadať. Nemožno brať v úvahu akékoľvek množstvo zaistej marihuany, pretože ak bola domová prehliadka vykonaná nezákonne, na tento dôkaz nie je možné prihliadať. Touto vadou budú potom trpieť aj ďalšie dôkazy na tento dôkaz nadväzujúce a to znalecký posudok kriminalistického a expertízneho ústavu. Pretože nebolo pri domovej prehliadky pri odňatí vecí postupované v zmysle § 93 Trestného poriadku, nie je možné náležite zistiť aké množstvo marihuany bolo zaistené pri domovej prehliadke. Nie je možné vychádzať z množstva zisteného na kriminalistickom a expertíznom ústave aj z dôvodu, že nie je možné overiť, či išlo o marihuanu zaistenú u obvineného I.. Navyše predložená marihuana bola viackrát predkladaná tomuto ústavu, a nie je možné overiť či išlo o tie isté veci. Obžalovaný namietal množstvo zaistených vecí vykázaných kriminalistickým a expertíznym ústavom. Nie je možné overiť, či boli tomuto ústavu predložené veci zaistené pri domovej prehliadke u obvineného I. alebo či nedošlo k zámene týchto vecí. Vzhľadom na zlú dokumentáciu zaistených vecí nie je možné hodnotiť ani túto námietku. Preto mám za to, že domová prehliadka, ako aj zaistenie vecí pri nej, neboli vykonané v súlade so zákonom a nie je možné určiť ich totožnosť a nebolo zisťované ani množstvo vážením rastlín. Veľkosť črepníkov nie je rozhodujúca, rozhodujúce ale je upotrebitelné množstvo konope, ktoré má význam i pri kvalifikácii skutku. Poukazujem tu aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spisová značka 6Tdo/75/2015, z 27. júla 2016. Ak je vykonaná domová prehliadka v rozpore so zákonom nie je možné na tento dôkaz prihliadnúť. Už v mojom odvolaní som namietal aj tú skutočnosť, že ako nezúčastnená osoba bol do konania pribratý I. G.. Tento účastník domovej prehliadky bol ako nezúčastnená osoba, nesplňal však predpoklady pre nezúčastnenú osobu v zmysle zákona. I. G. bol totiž v minulosti zamestnancom kriminálnej polície na ORPZ v Komárne, teda mal vzťah k orgánu činnému v trestnom konaní vykonávajúcemu domovú prehliadku.“

V doplnení dovolania obvinený ďalej uviedol v podstate nasledovné:

„[§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] Pri komparácii textov rozsudku okresného súd Komárno, rozsudkom sp. zn. 3T/104/2018 z 11. januára 2022 a rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/43/2024 z 20. novembra 2024 je zrejme, že odsúdený bol odsúdený podľa iného Trestného zákona ako bola podaná obžaloba, pričom Krajský súd pristúpil aj k zmene skutkovej vety v neprospech odsúdeného a vykonal zmenu skutkovej vety tak, aby konanie mohol kvalifikovať podľa znenia Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024. Bez ohľadu na to, či je právna kvalifikáciu skutku správna alebo nie, je potrebné upozorniť, že odsúdený nebol o zmene skutkovej vety a ani zmene právnej kvalifikácii vopred informovaný, t. j. až z rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/43/2024 z 20. novembra 2024 bol informovaný o tom za čo bol odsúdený. Či bol dodržaný článok 6 Dohovoru, je možné posúdiť len vtedy ak sa zoberie do úvahy konanie ako celok. Okrem toho záruky v článku 6 ods. 3 Dohovoru sú špecifickými aspektmi práva na spravodlivý proces, ktoré je všeobecne stanovené v článku 6 ods. 1 Dohovoru (pozri okrem iného rozsudok Foucher proti Francúzsku z 18. marca 1997, Správy 1997 - II, s. 464, § 30). V prejedávanej veci bol odsúdený obvinený na skutkovom základe, ktorý zistil okresný súd pričom súd dané konanie kvalifikoval podľa platnej a účinnej úpravy v čase vyhlásenie rozsudku. Odsúdený v rámci odvolacieho konania vzniesol námietky, ktoré smerovali voči rozsudku Okresného súdu v Komárne, t. j. odsúdený nevedel obhajobu voči skutku a kvalifikácie za ktorý bol obvinený. Krajský súd v rámci odvolania reagoval na niektoré námietky odvolania (napr. nezákonnosť dôkazov, nezákonnosť domovej prehliadky), pričom primárne Krajský súd založil svoj rozsudok na tom, že primárnym dôvodom zrušenia pôvodného rozsudku je zmena právnej úpravy.

Právo byť oboznámený s povahou a dôvodmi obvinenia zakotvených v čl. 6 Dohovoru sa neobmedzuje len na prvotné informáciu v momente vznesenia obvinenia, ale trvá počas celého trestného konania. Odsúdený má mať možnosť sa oboznámiť s povahou a dôvodmi obvinenia tak, ako to ustálil krajský súd. Krajský súd v rámci odvodnenia zdôvodňoval, prečo nie je možné skutok možné kvalifikovať ako pestovanie podľa § 172 Trestného zákona, ktorý trestný čin v čase podania odvolania ani neexistoval. Osobitne je potrebné upozorniť, že vzhľadom na absenciu odvolania prokuratúra voči výroku o vine však je otáznym rozsah modifikácie skutku zo strany Krajského súdu v Nitre, nakoľko odvolací súd je povinný rešpektovať zákaz *reformatio in peius*. Ako vyplýva zo skutkovej vety, súd pristúpil k modifikácii skutku tak, aby bolo možné skutok kvalifikovať v zmysle novej právnej úpravy, teda súd vykonal modifikáciu skutku v neprospech odsúdeného, pričom až po odsúdení sa odsúdený mal možnosť oboznámiť so znením skutkovej vety a znením právnej kvalifikácie. Úlohou Krajského súdu podľa nášho názoru bolo len posúdiť, či je možné daný skutok kvalifikovať ako niektorý z trestných činov podľa novej právnej úpravy.

[§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] Je nevyhnutné, aby skutková veta obsahovala všetky znaky základnej ako aj kvalifikovanej skutkovej podstaty. Skutková veta (popis skutku) musí bezpodmienečne obsahovať úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty (viď Nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 509/2015). Je neprípustné formulovať skutkovú vetu spôsobom, že táto síce vo výsledku obsahuje všetky zákonné znaky danej skutkovej podstaty, ale je nepreskúmateľná v tom, akým konkrétnym konaním a za akých konkrétnych okolností malo dôjsť k spáchaniu trestného činu. V dôsledku novelizácie bola prijatá nová skutková podstata, a síce neoprávnené pestovanie rastlín a húb obsahujúcich omamnú látku alebo psychotropnú látku, kedy podľa § 172 Trestného zákona je trestné ak 'Kto neoprávnene pestuje rastliny rodu Cannabis (konopa) v nepatrnom množstve za účelom osobnej spotreby a bez toho, aby boli čo i len sčasti určené na ďalšiu distribúciu alebo na účel dosiahnutia majetkového prospechu, potrestá sa odňatím slobody až na šesť mesiacov.' Podľa § 172 Trestného zákona o pestovanie ide v prípade ak páchatel' zaseje semienka alebo sadenice, stará sa o ne a následne ich skosí, odtrhne a prechováva pre osobnú spotrebu, t.j. ani časť úrody nemá určenú na ďalšiu distribúciu alebo na účel dosiahnutia majetkového prospechu. Cieľom zákonodarca bolo osobitne trestať tzv. domáce pestovanie, a síce zabezpečenie rastlín rodu Cannabis výlučne domácim vypestovaním. Zákonodarca v rámci § 172 taktiež negatívne vymedzil, kedy nejde o pestovanie podľa § 172, a síce vtedy ak pestované rastliny sú čo i len sčasti určené na ďalšiu distribúciu alebo na účel dosiahnutia majetkového prospechu. V rámci skutkovej vety je preto nevyhnutné presne popísať ako pestované rastliny boli určené na ďalšiu distribúciu alebo predaj. Z obsahu skutkovej vety však len vyplýva popis slovami 'ako aj za účelom predaja' bez toho aby súd konkretizoval skutkové okolnosti. Čo sa týka ďalšej časti skutku, a síce, že 'od mesiaca marec 2018 do 28. mája 2018 predal sušenú rastlinu rodu Cannabis (konope) tzv. marihuanu minimálne trikrát samostatne trestne stíhanému R.K., ..' je potrebné upozorniť že daný skutok nie je súčasťou konania, popísaného vyššie v texte ako pestovanie, ale ide o samostatný skutok podľa § 173 ods. 1 Trestného zákona, a síce predaj omamnej a psychotropnej látky. Povedané inak, zákonodarca nevyklučuje súbeh daných trestných činov, a teda ak niekto pestuje rastliny rodu cannabis neznamená to, že ak predá iné rastliny, sušiny, že jeho konanie nemožno označiť ako dva samostatné trestné činy. Ako vyplýva zo skutkovej vety odsúdený od mesiaca marec 2018 do 28. mája 2018 predal sušenú rastlinu rodu Cannabis pričom súbežne v danom období pestoval aj iné rastliny, ktoré boli zaistené ako sadenice. Aj zo skutkovej vety vyplýva, že odsúdený nepredával časť úrody t.j. sadenice. Taktiež je potrebné upozorniť, že ak súd automaticky posúdi, že síce páchatel' pestoval rastliny podľa § 172 Trestného zákona, ale úroda bola určená na distribúciu, neznamená, to že súd je zbavený povinnosti špecifikovať skutkovú podstatu tak, aby zodpovedala zneniu § 173 Trestného zákona. Vzhľadom na absenciu popisu úmyslu vykonať distribúciu rastliny rodu Cannabis za finančnú či inú protihodnotu a na skutočnosť, že nebolo preukázané jej poskytovanie iným osobám, nie je možné predmetný skutok kvalifikovať ako obchodovanie. Trestná zodpovednosť jednotlivca musí byť vždy posudzovaná na základe jasne preukázaných skutkových zistení, pričom v tomto prípade nie sú naplnené znaky obchodovania s omamnými a psychotropnými látkami tak, ako ich definuje Trestný zákon v platnom a účinnom znení.“

Obvinený I. P. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad a prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a

rozhodol a zároveň aby obvineného prepustil na slobodu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol:

„Mám za to, že dovolaním napadnuté rozhodnutie - rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/43/2024, z 20. novembra 2024, bolo založené na správnom právnom posúdení zisteného skutku a na správnom použití ustanovení Trestného zákona, a na dôkazoch, ktoré boli vykonané zákonným spôsobom. Poukazujem na to, že Krajský súd v Nitre na strane č. 9 svojho rozsudku reaguje aj na námietky obžalovaného týkajúce sa zákonnosti domovej prehliadky, a to tak, že citujem: 'Táto domová prehliadka aj podľa názoru odvolacieho súdu bola vykonaná zákonným spôsobom a pokiaľ ide o namietanie nezúčastnenej osoby pri tomto úkone a to I. G., nebolo preukázané, že by táto osoba nebola spôsobilá na právne úkony a vznikli by pochybnosti o jej nezaujatosti vo vzťahu k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom, alebo k orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu (§ 30 ods. 2 Trestného poriadku). Na tejto skutočnosti nič nemení to, že predtým pracoval na polícii. V čase vykonania domovej prehliadky už túto prácu nevykonával a bol príslušníkom obecnej polície a aj sám vo svojej výpovedi uviedol, že tam bol v rovňošate obecnej polície a táto domová prehliadka prebehla tak, ako je to uvedené v zápisnici o vykonaní tejto domovej prehliadky' Mám za to, že domová prehliadka bola v danom prípade vykonaná na základe príkazu súdu v súlade so zákonom s tým, že konkrétny realizačný postup a jeho technické zabezpečenie v každom jednom prípade určí policajný orgán v súlade s právnymi a internými predpismi upravujúci postup polície pri takýchto úkonoch. V súvislosti s tým poukazujem na to, že orgány činné v trestnom konaní, ako aj súd pri vyhodnotení použiteľnosti dôkazov v trestnom konaní okrem iného posudzujú aj zákonnosť ich zabezpečenia, vrátane neodkladnosti a primeranosti zásahu do práv dotknutej osoby pri ňom. Všetky úkony orgánov činných v trestnom konaní smerujúce k zabezpečeniu dôkazov však musia byť vykonané tak, aby účel týchto úkonov nemohol byť zmarený. Bez podrobnejšej analýzy stavebnotechnických pojmov poukazujem na to, že riadnym vchodom do rodinných domov a bytov sú vchodové dvere a nie okná, pričom v tomto prípade z vlastného vyjadrenia odsúdeného vyplýva, že vchodové dvere by vedel otvoriť policajtom len zvnútra tak, že by ho boli pustili policajti naspäť do domu cez okno. Takýto postup by však mohol zmarit' celý účel vykonania domovej prehliadky, pretože vo vnútri domu odsúdený medzičasom mohol zničiť' alebo skryť' veci, ktoré mali byť zaistené. Zásah s použitím baranidla počas domovej prehliadky v tomto prípade preto považujem za zákonný, primeraný a účelový. Argument obhajoby, že mali nechať odsúdeného v sprievode policajtov skočiť' cez okno do domu a zvnútra odomknúť' vchodové dvere, sa do takej miery prieči s odbornosťou, dodržaním bezpečnostných opatrení pri tomto úkone a do takej miery spochybňuje vážnosť' celého vyšetrovacieho úkonu že sa k tomu bližšie nepotrebujem ani vyjadriť'. Obhajoba ďalej namietá, že nie je možné vychádzať' z množstva marihuany zisteného na kriminalistickom a expertíznom ústave aj z dôvodu, že nie je možné overiť', či išlo o marihuanu zaistenú u odsúdeného I. P. Nie je podľa obhajoby možné overiť', či nedošlo k zámene zaistených vecí, keď boli predkladané tomuto ústavu. K predmetnej námietke odvolací súd správne uviedol, že množstvo marihuany bolo zistené znaleckým dokazovaním, hodnovernosť' ktorého nebola počas celého konania vyvrátená, pričom obhajoba ani vo svojom dovolaní nevedela uviesť' konkrétne skutočnosti, ktoré by spochybnili dôveryhodnosť' výsledkov znaleckého dokazovania, a taktiež určenie množstva zaisteného materiálu. V neposlednom rade poukazujem na to, že v prípade úvah o množstve zaistených drog nejde o právnu otázku, ktorú by bolo možné riešiť' v rámci dovolacieho konania.

K ďalším dovolacím dôvodom uvedeným JUDr. Igorom Ribárom s poukazom na ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku uvádzam, že za závažné porušenie práva na obhajobu v žiadnom prípade nie je možné považovať' skutočnosť', keď odvolací súd vo svojom rozsudku mení právnu kvalifikáciu skutku bez toho, aby na to obžalovaného vopred upozornil. Navyše v danom prípade došlo k zmene právnej kvalifikácie v prospech obžalovaného na základe zmeny zákona Právna kvalifikácia skutku ako zločinu neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 135b ods. 2, § 135d písm. c) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024, zodpovedá skutkovému dejú opísanému v skutkovej vete rozsudku Krajského súdu v Nitre a bola zmenená v prospech odsúdeného, pretože kým podľa Trestného zákona účinného do 6. augusta 2024 skutok mal byť posúdený ako obzvlášť' závažný zločin, za ktorý mal byť uložený trest odňatia slobody od 10 až do 15

rokov so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom strázenia spolu s ochranným dohľadom, po zmene zákona sa skutok právne kvalifikuje 'len' ako zločin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody od 7 až do 15 rokov, pričom s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona odsúdenému v tomto konkrétnom prípade bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky s jeho zaradením do ústavu s minimálnym stupňom strázenia.“

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) dovolanie obvineného I. P. odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce

všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa doplňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojoľný), nepriehľadný, a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van Hurk v Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v Rusko).

Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (tzn. hodnotenia dôkazov) na podklade § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a tak by predstavoval spôsobilý podklad pre dovolací prieskum zo strany najvyššieho súdu (konajúceho v zmysle „iniciačného“ procesného úkonu obvineného ako osoby oprávnenej podať dovolanie v zmysle skôr

citovaných ustanovení Trestného poriadku), takýto výklad by odporoval principiálnej viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba súčasne chápať aj ako základné interpretačné a napokon i kvalitatívne kritérium pre dovolanie podané niektorou zo strán pôvodného konania - tzv. základného konania predchádzajúcemu podaniu dovolania (§ 369 ods. 2 v spojení s ods. 5 Trestného poriadku). Vyjadruje totiž základné argumentačné pravidlá konania pred dovolacím súdom, ktorých spoločným menovateľom je zákonom a stabilnou judikatúrou ustálený účel takto intencne vymedzeného dovolacieho konania: spravidla výsostné posudzovanie právnych otázok naproti prieskumu skutkových zistení realizovaných skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Uvedené je vyjadrením limitácie dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zistenia skutkového stavu skôr vo veci konajúcimi súdmi, a tak pretavením princípu, že správnosť a úplnosť zisteného skutku je doménou základného konania, do ktorej môže dovolací súd zasahovať len výnimočne, a to len vtedy ak dovolanie podá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného.

S tým plne korešponduje záver, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd sumarizuje:

V prípade dovolania podaného obvineným nemožno opätovne (nakolko za týmto účelom je obvinenému poskytnutý dostatočne široký priestor v konaní o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní) namietať proti skutkovým zisteniam súdov - ktoré sú založené práve na výsledkoch vykonaného dokazovania v rozsahu, ktorý súd považoval za dostatočný - prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. V dovolacom konaní nemožno účinne namietať zvolené, resp. použité dôkazné prostriedky a na ich podklade vykonané hodnotenie dôkazov v intenciách § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku, ak takéto „finálne“ hodnotenie v konečnom dôsledku nevyhovuje predstavám obvineného. Tento kruh viazanosti správnosťou a úplnosťou zisteného skutku sa v tomto kroku uzatvára - práve s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Z obsahu dovolania vyplýva, že obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku namietať porušenie svojho práva na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť tým, že nebol vopred informovaný o zmene právnej kvalifikácii, o ktorej sa dozvedel až z rozsudku krajského súdu, pričom namietať aj to, že krajský súd vykonal zmenu skutkovej vety tak, aby konanie mohol kvalifikovať podľa znenia Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024. Uvedenú argumentáciu opieral o tvrdenie, že právo byť podrobne oboznámený s povahou a dôvodmi obvinenia, garantované v čl. 6 Dohovoru, musí byť rešpektované v priebehu celého trestného konania. V nadväznosti na to dodal, že pri rozsahu vykonanej modifikácie skutku bol krajský súd povinný rešpektovať aj zákaz reformatio in peius, keďže prokurátor proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa odvolanie nepodal.

Tieto tvrdenia však nie sú správne. Najvyšší súd nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že zo zápisnice o verejnom zasadnutí krajského súdu konanom 20. novembra 2024 vyplýva, že obvinený sa verejného zasadnutia osobne nezúčastnil a požiadal, aby verejné zasadnutie bolo vykonané v jeho neprítomnosti, pričom jeho obhajca bol na verejnom zasadnutí prítomný. Práve obhajca obvineného v priebehu verejného zasadnutia poukázal na skutočnosť, že došlo k legislatívnej zmene Trestného zákona relevantnej pre právne posúdenie skutku. Zároveň zo zápisnice vyplýva, že v rámci konečného návrhu zástupca krajskej prokuratúry výslovne navrhol zmenu právnej kvalifikácie skutku tak, aby konanie obvineného bolo právne posúdené ako zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a

psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona. S týmto návrhom bol obhajca obvineného oboznámený priamo na verejnom zasadnutí a mal reálnu procesnú možnosť naň bezprostredne reagovať. Obhajca obvineného túto možnosť aj využil, keď vo svojom konečnom návrhu uviedol, že navrhuje zrušiť napadnutý rozsudok a uznať obvineného za vinného „len“ z trestného činu pestovania rastlín podľa § 172 ods. 5 Trestného zákona, pričom výslovne namietal nepreukázanie obchodovania s omamnou látkou. Za týchto okolností preto nemožno dospieť k záveru, že by tvrdenia uvádzané obvineným mohli zakladať porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Vo vzťahu k námietke obvineného týkajúcej sa porušenia zákazu reformatio in peius najvyšší súd uvádza:

Podľa článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší.

Z porovnania relevantných zákonných ustanovení vyplýva, že podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku bola ustanovená trestná sadzba odňatia slobody v rozpätí desať až pätnásť rokov, podľa ktorej bol obvinenému rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 3T/104/2018, z 26. marca 2024 uložený trest odňatia slobody vo výmere desať rokov. Naopak, podľa § 173 ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 je trestná sadzba stanovená v rozpätí sedem až pätnásť rokov, teda s nižšou dolnou hranicou trestnej sadzby.

Z uvedeného je zrejmé, že právna úprava účinná od 6. augusta 2024 je z hľadiska trestnej represie pre obvineného priaznivejšia. Aplikácia tejto neskoršej, miernejšej právnej úpravy preto nepredstavuje porušenie zákazu reformatio in peius, ale naopak, je výrazom ústavnej a zákonnej povinnosti súdu aplikovať pre páchatela priaznivejší zákon (lex mitior).

Za tejto situácie krajský súd postupoval správne, keď napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vo veci sám rozhodol podľa právnej úpravy účinnej od 6. augusta 2024, keďže takýto postup bol pre obvineného priaznivejší. Zároveň, vykonanú zmenu skutkovej vety krajský súd dostatočne odôvodnil na str. 9 rozsudku.

Preto najvyšší súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4

Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípade ak skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom je zrejماً z obsahu spisu, pričom súčasné porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V naznačenej súvislosti tomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyústila do prijatia judikátu, podľa ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I.).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a jeho zrkadlové znenie - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súdom nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale neskoro (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Povedané inými slovami, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonával nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonával, ale prihliadal na ne,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností rozhodných pre rozhodnutie o vine obvineného.

V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister

spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný alebo rozhodujúci usvedčujúci dôkaz boli vykonané zákonným spôsobom. Ak následne najvyšší súd dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Ďalej platí, že nesúlad so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tomu zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Obvinený v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok je založený na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Nezákonnosť dokazovania vyvodzoval predovšetkým zo spôsobu vykonania domovej prehliadky, ktorú považoval za nezákonnú, pričom zároveň namieta, že krajský súd sa s touto jeho námietkou v odôvodnení rozhodnutia náležite nevysporiadal. Konkrétne obvinený namieta, že došlo k porušeniu § 106 ods. 2 Trestného poriadku, pretože vzhľadom na otvorené okno na dome neexistovala prekážka brániaca vstupu do domu, kvôli ktorej museli príslušníci polície vyrážať vchodové dvere baranidlom. Obvinený ďalej spochybňoval obsah zápisnice o vykonaní domovej prehliadky, ako aj správnosť a vierohodnosť zistení týkajúcich sa zaisteného množstva rastlín. Súčasne namieta postavenie nezúčastnenej osoby pri vykonaní domovej prehliadky a v nadväznosti na tvrdenú nezákonnosť tohto úkonu spochybnil aj zákonnosť všetkých dôkazov, ktoré na domovú prehliadku nadväzovali.

Najvyšší súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že zásah polície bol zákonný, a to vrátane spôsobu vykonania domovej prehliadky, ako aj účasti nezúčastnenej osoby a následných procesných úkonov, čím dospel k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania. V tomto smere najvyšší súd odkazuje na závery skôr vo veci konajúcich súdov, ktoré sa náležite vysporiadali so zákonnosťou domovej prehliadky a postavením nezúčastnenej osoby (viď. str. 5 rozsudku okresného súdu a str. 9 rozsudku odvolacieho súdu).

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je

odvolacou inštanciou zameranou na preskúvanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä:

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovoľené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Bezprostredným následkom uplatnenia nesprávnych dovolacích námietok je to, že podané dovolanie je v prevažnej časti len ďalším odvolaním a formulovaním obhajobných tvrdení, s ktorými sa tomu zodpovedajúcim spôsobom vysporiadali riadne a adekvátne už súd prvého stupňa v spojení s odvolacím súdom. Tým je súčasne vylúčená akákoľvek polemika viažuca sa k údajnej nepreskúmateľnosti alebo arbitrárnosti dovolaní napadnutého uznesenia [viď úvahy najvyššieho súdu viažuce sa k obvinenému uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietal nesprávne právne posúdenie skutku. Tvrdil, že nepredával žiadnu časť dopestovanej úrody, pričom podľa jeho názoru ani nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, že by s touto úrodou obchodoval. Zároveň poukázal na to, že v skutkovej vete absentuje vyjadrenie úmyslu smerujúceho k distribúcii pestovaných rastlín za finančnú alebo inú protihodnotu. V tejto súvislosti poukazoval na zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 172 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024, majúce za to, že skutok opísaný v prvej časti skutkovej vety napĺňa práve znaky tohto trestného činu. Ďalej tvrdil, že pokiaľ krajský súd jeho konanie právne kvalifikoval podľa § 173 Trestného zákona, mal podľa názoru obvineného v skutkovej vete konkrétne vyjadriť skutkové okolnosti nasvedčujúce tomu, že pestované rastliny boli určené na ďalšiu distribúciu alebo predaj.

Najvyšší súd uvádza, že skutková veta rozsudku jednoznačne opisuje konkrétne konanie obvineného, ktoré napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu kladenému mu za vinu. Toto konanie obvineného je dostatočne a presvedčivo vyjadrené aj v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu na strane 4 - 5 a v rozsudku odvolacieho súdu na strane 10 - 11 („rastliny rodu Cannabis (konope) pestoval jednak za účelom zabezpečenia omamnej látky pre vlastnú potrebu ako aj za účelom predaja a od mesiaca marec 2018 do 28.05.2018 predal sušenú rastlinu rodu Cannabis (konope) tzv. marihuanu minimálne trikrát samostatne trestne stíhanému R. K.“), pričom právna kvalifikácia skutku plne zodpovedá skutkovým zisteniam súdov. Najvyšší súd preto konštatuje, že súdy nižších stupňov sa otázkou objektívnej stránky riadne zaoberali a na základe vykonaného dokazovania správne uzavreli, že obvinený s marihuanou aj obchodoval.

K tomu najvyšší súd dodáva, že ak obvinený namieta absenciu riadneho vymedzenia znaku objektívnej stránky trestného činu (neoprávnene obchoduje) v popísanom skutku rozsudku Krajského súdu v Nitre, tak je potrebné uviesť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže napĺňať ani poukaz na to, či bol, alebo nebol v konaní preukázaný niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu. Tu si treba uvedomiť, že zistenie a konštatovanie naplnenia, či nenaplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu patrí medzi okolnosti podliehajúce normám procesného práva a vykonáva sa v rámci dokazovania tak, ako predpokladá § 119 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Preto nemôže najvyšší súd v rámci už tretej inštancie preskúmať, či bol alebo nebol naplnený niektorý znak objektívnej stránky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania, jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov (R 3/2011). Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach môže účinne namietať len minister spravodlivosti výlučne uplatnením dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku formou dovolania ministra spravodlivosti (R 14/2015 - III.).

Aj v takom prípade sa aplikuje záver judikovaný v zmysle R 45/2017, podľa ktorého tzv. ministerské dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku podané pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov musí čo do jeho obsahovej kvality spĺňať požiadavku konkretizovania nesprávnosti úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení namietaných dôkazov v rámci § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Iba taká chyba môže byť spôsobilým podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov, alebo uvedenie len ich vlastného hodnotenia, je takto podané dovolanie (napriek skôr zmienenej, a to pomerne zásadnej odlišnosti v osobe dovolateľa) potrebné odmietnuť ako zrejme nedôvodné postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd opakovane poznamenáva, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov. Rešpektujúc ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku možno uzatvoriť, že argumentácia obvineného formulovaná v dôvodoch dovolania nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný).

Pre dovolací súd je tak v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený I. P. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu druhého stupňa. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako zločinu neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 135b ods. 2, § 135d písm. c) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení

odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že námietky obvineného, a s tým súvisiaca argumentácia nenaplnia ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný).

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvinenej nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.